

BIURO GIODO
Departament Inspekcji

Zestawienie wyników kontroli (sektorowych)

zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych, które zostały przeprowadzone w 2015 r. przez inspektorów Biura GIODO w podmiotach przechowujących dokumentację osobową i placową.

I. Wprowadzenie

Przedmiot kontroli stanowiło zbadanie zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych, tj. ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą”, oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024), zwanym dalej „rozporządzeniem”.

Zakresem kontroli objęto przetwarzanie przez każdy z podmiotów kontrolowanych danych osobowych zawartych w dokumentacji osobowej i placowej dotyczącej pracowników, dla których pracodawcą nie jest ww. podmiot, w następującym zakresie:

1. Podstawa prawna przetwarzania danych osobowych, w szczególności ustalenie, czy dane osobowe są przetwarzane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1446 z późn. zm.), dalej zwana także: „ustawą archiwalną”.
2. Źródło pozyskania danych osobowych.
3. Zakres, cel i rodzaj przetwarzanych danych osobowych.
4. Sposób zbierania i udostępniania danych osobowych.
5. Sposobu dopełnienia obowiązków administratora danych wynikających z art. 24 i art. 25 ustawy.

6. Ustalenie, czy zostały zastosowane środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności, czy ww. administrator danych zabezpieczył dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem (art. 36 ust. 1 ustawy).
7. Ustalenie, czy jest prowadzona dokumentacja opisująca sposób przetwarzania danych oraz środki, o których mowa w art. 36 ust. 1 ustawy (art. 36 ust. 2 ustawy).
8. Ustalenie, czy został powołany administrator bezpieczeństwa informacji (art. 36a ustawy).
9. Ustalenie, czy zostały nadane upoważnienia osobom dopuszczonym do przetwarzania danych osobowych (art. 37 ustawy).
10. Ustalenie, w jaki sposób realizowany jest obowiązek zapewnienia kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane (art. 38 ustawy).
11. Ustalenie, czy prowadzona jest ewidencja osób upoważnionych do przetwarzania danych zgodnie z art. 39 ustawy.
12. Kontrola systemów informatycznych w zakresie spełnienia wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024).

Celem przeprowadzonych kontroli było ustalenie zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych przez wskazane powyżej podmioty, które przechowują dokumentację osobową i placową.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od kwietnia do lipca 2015 r.

Kontrole zostały podjęte w związku z pismem Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, w którym ww. organ zwrócił się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z prośbą o skontrolowanie zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych przez podmioty przechowujące dokumentację osobową i placową. Wskazane powyżej kontrole przeprowadzono na podstawie harmonogramu kontroli sektorowych na rok 2015.

Kontrole zostały przeprowadzone w czternastu (14) wytypowanych podmiotach spośród wskazanych w załącznikach do ww. pisma Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

II. Charakterystyka sposobu przetwarzania danych

2.1. Istotne ustalenia kontroli.

Stan faktyczny ustalony w toku przeprowadzonych czynności kontrolnych był odmienny w każdej kontroli. Stwierdzano przede wszystkim różne okoliczności przejęcia dokumentacji osobowej i płacowej objętej zakresem kontroli: dokumentacja znajdowała się w budynku przejętym przez podmiot kontrolowany; w wyniku zawartej umowy sprzedaży przedsiębiorstwa podmiot kontrolowany nabył od syndyka masy upadłości m.in. dokumentację osobową i płacową; dokumentację przejęto w wyniku następstwa prawnego; porzucona dokumentacja byłej spółdzielni kółek rolniczych została zabezpieczona i była przechowywana przez osobę fizyczną – byłego pracownika ww. podmiotu. Jednocześnie te podmioty, które świadczą usługi w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców, weszły posiadanie ww. dokumentacji na podstawie zawartych umów przechowania.

Z uwagi na skomplikowany stan faktyczny, a przede wszystkim brak rozwiązań prawnych w opisanym powyżej zakresie, analiza i wykładnia przepisów mogących stanowić podstawę prawną przetwarzania danych osobowych zawartych w przechowywanej dokumentacji osobowej i płacowej była utrudniona. Dodatkowym utrudnieniem odnośnie oceny stanu faktycznego był także znaczny upływ czasu od momentu wejścia w posiadanie ww. dokumentacji przez podmioty kontrolowane, a także nierzadko kilkukrotne przekształcenia organizacyjno-prawne, jakim podlegały te podmioty na przestrzeni ostatnich lat, co w niektórych przypadkach uniemożliwiło wyczerpujące zebranie materiału dowodowego w prowadzonych przez Generalnego Inspektora postępowaniach.

W toku kontroli ustalono, iż niektórym z podmiotów kontrolowanych przechowującym określoną powyżej dokumentację osobową i płacową możliwe było przypisanie przymiotu następcy prawnego podmiotu będącego bezpośrednim wytwórcą ww. dokumentacji. Wskazać także należy, iż niektóre z podmiotów kontrolowanych przechowywały dokumentację osobową i płacową niejako „przy okazji”, tj. nie w bezpośrednim związku z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą, a nawet w swoistym „interesie społecznym”, mając na uwadze, iż dokumentacja ta będzie potrzebna osobom, których dane dotyczą, do ubiegania się o świadczenie emerytalno-rentowe. (np. w oparciu o zaświadczenia uzyskane od przechowawców).

Problematyka prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców o czasowym okresie przechowywania, a także zasady postępowania z ww. dokumentacją w przypadku likwidacji lub upadłości pracodawcy zostały odpowiednio unormowane w rozdziałach 4a i 4b ustawy z dnia 14 lipca

1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1446 z późn. zm.)¹. Z kolei warunki prowadzenia dokumentacji osobowej pracownika określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286, z późn. zm.), zwane dalej: „rozporządzeniem o aktach osobowych”.

W przypadku podmiotów będących spółkami prawa handlowego ww. następstwo prawne wynika z art. 494 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1030 z późn. zm.), dalej także „k.s.h.”. Stosownie do powołanego powyżej przepisu, spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki. Z kolei w przypadku podmiotów objętych zakresem podmiotowym ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 747), ww. następstwo zostało wywiedzione z art. 40 tej ustawy, zgodnie z którym o ile ustawa nie stanowi inaczej, kupujący lub przejmujący przedsiębiorstwo wstępuje we wszelkie prawa i obowiązki przedsiębiorstwa państwowego, bez względu na charakter stosunku prawnego, z którego te prawa i obowiązki wynikają.

2.2. Zagadnienia problemowe.

Zaznaczyć należy, iż na skutek przeprowadzonych czynności kontrolnych Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych dostrzegł potrzebę uregulowania stanu prawnego podmiotów, które nie będąc podmiotami objętymi zakresem rozporządzenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 25 lipca 1984 r. w sprawie zasad klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych (Dz. U. z 1984 r., nr 41, poz. 216), a także następujących po nim aktów prawnych (odnoszących się do organów państwowych, organów jednostek samorządu terytorialnego, państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych) lub podmiotów

---

¹ Stosownie do art. 51a ust. 1 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, działalność gospodarcza w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców o czasowym okresie przechowywania jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.), wykonywaną przez przedsiębiorcę i wymaga uzyskania wpisu do rejestru przechowawców akt osobowych i płacowych. Działalność, o której mowa w ust. 1, może być wykonywana tylko przez przedsiębiorcę będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej (art. 51a ust. 3 powołanej ustawy). Organem prowadzącym rejestr jest marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce wykonywania działalności objętej wpisem. Rejestr może być prowadzony w systemie informatycznym (art. 51b ww. ustawy). W myśl art. 51u ust. 1 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, w przypadku postawienia pracodawcy w stan likwidacji lub ogłoszenia jego upadłości, odpowiednio likwidator lub syndyk masy upadłości wskazuje podmiot prowadzący działalność w dziedzinie przechowywania dokumentacji, któremu zostanie ona przekazana do dalszego przechowywania, zapewniając na ten cel środki finansowe na czas, jaki pozostał do końca 50-letniego okresu przechowywania dokumentacji liczonego od dnia: 1) zakończenia pracy u danego pracodawcy - dla dokumentacji osobowej; 2) wytworzenia - dla dokumentacji płacowej.

objętych zakresem art. 51ab ustawy archiwalnej, weszły w posiadanie tej dokumentacji w okresie, gdy brak było regulacji prawnych w tym zakresie² i przechowują ją do dnia dzisiejszego, jednakże nie w bezpośrednim związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Uregulowania wymagają także przypadki wejścia w posiadanie dokumentacji osobowej i płacowej - już po wejściu w życie przepisów ustawy archiwalnej - przez podmioty niebędące następcami prawnymi wytwórców tej dokumentacji, które przechowują ją do dnia dzisiejszego, jednakże nie w bezpośrednim związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Ponadto uregulowania wymaga także sytuacja podmiotów, które faktycznie przejmując dokumentację osobową i płacową jako następcy prawni z tytułu przejścia zakładu pracy w trybie art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 z późn. zm.), weszły w posiadanie nie tylko dokumentacji dotyczącej pracowników zatrudnionych w dacie przejścia, lecz także byłych pracowników, wobec których ustał stosunek pracy.

Ze względu na opisane powyżej problemy z ustaleniem stanu faktycznego, a także brak przepisów prawnych kompleksowo ujmujących problematykę przetwarzania danych osobowych w związku z przechowywaniem dokumentacji osobowej i płacowej, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wystąpił do Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z wnioskiem o podjęcie działań mających na celu wprowadzenie rozwiązań prawnych, które całościowo uregulują ww. zagadnienia³.

III. Podsumowanie wyników kontroli

3.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Oceniając wyniki przeprowadzonych kontroli stwierdzić należy, iż większość podmiotów objętych kontrolą zapewnia należyte zabezpieczenie danych osobowych zawartych w przechowywanej przez nich dokumentacji osobowej i płacowej.

3.2. Synteza wyników kontroli

Przeprowadzone kontrole wykazały pojedyncze uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych. Stwierdzono w szczególności, iż jeden z podmiotów kontrolowanych świadczy usługi odpłatnego przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej bez wymaganego przepisami ustawy archiwalnej wpisu do rejestru przechowawców akt osobowych i płacowych. Inne nieprawidłowości dotyczyły m.in. niezgłoszenia prowadzonego

---

² Tj. przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 18 grudnia 2002 r. zmieniającej ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektóre inne ustawy (Dz. U. z 2002 r., nr 241, poz. 2074), a także ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r., nr 173, poz. 1808), mocą których uregulowano zasady prowadzenia działalności przechowalniczej.

³ Pismo z dnia 31 grudnia 2015 r., nr DIS-108867/15.

zbioru danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi, niezawarcie wszystkich wymaganych elementów w ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, nieopracowaniu polityki bezpieczeństwa oraz zmienianiu haseł dostępu do systemu informatycznego rzadziej, niż co 30 dni.

IV. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

W sytuacji, gdzie ustalony w toku kontroli stan faktyczny był jednoznaczny i nie budził wątpliwości (przypadki wykazanego następstwa prawnego, a także usługi świadczone przez podmiot wpisany do rejestru przechowawców) legalność przetwarzania danych osobowych nie budziła wątpliwości. W przypadku czterech (4) podmiotów przechowujących dokumentację osobową i płacową dotyczącą pracowników, dla których pracodawcą nie jest podmiot przechowujący, lecz podmioty trzecie, na podstawie wyników kontroli (oraz w niektórych przypadkach po uzupełnieniu materiału dowodowego) prowadzone były postępowania administracyjne w zakresie stwierdzonych uchybień, w celu przywrócenia stanu zgodnego z prawem w procesie przetwarzania danych osobowych.

W stosunku do siedmiu (7) podmiotów, z uwagi na utrudnienia odnośnie braku rozwiązań prawnych oraz problemy dotyczące oceny stanu faktycznego, Generalny Inspektor nie skorzystał z prawa określonego w art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy.